

ประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ก่อตั้ง “แผนกวิชาการบัญชี” เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2481 ซึ่งทางคณะฯ ถือเอาวันนี้เป็นวันสถาปนาคณะฯ ปี 2492 ได้ยกฐานะจาก “แผนกวิชาการบัญชี” เป็น “คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี” มีการเพิ่มแผนกพาณิชยศาสตร์ สำหรับหลักสูตรการสอนในแผนกพาณิชยศาสตร์เป็นวิชาเกี่ยวกับการพาณิชย์โดยทั่วไป มิได้มีการเน้นหนักในทางหนึ่งทางใด สำหรับแผนกการบัญชียังคงจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเดิม คือ แบ่งเป็นประกาศนียบัตรทางการบัญชี 3 ปี และ 5 ปี

ปี 2499 ได้ยกเลิกการศึกษาแบบประกาศนียบัตรและจัดหลักสูตรการศึกษาใหม่เป็นแบบปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ทั้งแผนกการบัญชีและการพาณิชย์ และในปีเดียวกันเองคณะฯ ได้เปิดสอนระดับปริญญาโทเป็นโครงการภาคกลางวันขึ้น

ปี 2505 แผนกพาณิชยศาสตร์ในระดับปริญญาตรีได้แบ่งออกเป็น 3 สาขาวิชา ดังนี้ คือ

- สาขาการบริหารการเงินและการธนาคาร

- สาขาการตลาด

- สาขาการบริหารทั่วไป

ปี 2533 คณะฯ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ.2526 จาก “หลักสูตรการบัญชีบัณฑิตและพาณิชยศาสตร์” เป็นหลักสูตร พ.ศ.2533 “หลักสูตรบัญชีบัณฑิตและบริหารธุรกิจบัณฑิต” และเปลี่ยนชื่อปริญญาด้านพาณิชยศาสตร์บัณฑิต (พณ.บ) เป็นบริหารธุรกิจบัณฑิต (บร.บ.) สำหรับปริญญาด้านการบัญชีเหมือนเดิม คือ บัญชีบัณฑิต (บช.บ.) โดยหลักสูตร พ.ศ.2533 ได้แบ่งเป็นการศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เป็น 6 สาขาวิชาเอก เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ.2526 แต่ได้ปรับเปลี่ยนชื่อสาขาวิชา 2 สาขาเป็นดังนี้

- แผนกบัญชี

- สาขาการบัญชี

- แผนกบริหารธุรกิจ

- สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

- สาขาวิชาการตลาด

- สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์การ (เดิมชื่อสาขาวิชาการบริหารบุคคล)

- สาขาวิชาการบริหารอุตสาหกรรม

- สาขาวิชาการบริหารงานส่งระหว่างประเทศ (เดิมชื่อสาขาวิชาการพาณิชยนาวี) และในปีเดียวกันนี้เองคณะฯ ได้เพิ่มสาขาวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในแผนกบริหารธุรกิจ

ปี 2540 คณะฯ ได้ปรับปรุงหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2533 เป็นหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2540 ในหลักสูตร ยังคงกำหนดให้มี 7 สาขาวิชาเช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2533 แต่มีการปรับชื่อ 2 สาขาวิชาคือ

1. สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ปรับเป็น สาขาวิชาการเงิน
2. สาขาวิชาบริหารอุตสาหกรรม ปรับเป็น สาขาวิชาบริหารอุตสาหกรรมและปฏิบัติการ นอกนั้นทุกสาขาวิชายังคงใช้ชื่อเช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2533 ได้แก่
1. สาขาวิชาการบัญชี
2. สาขาวิชาการตลาด
3. สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์การ
4. สาขาวิชาการบริหารการขนส่งระหว่างประเทศ
5. สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

นอกจากนี้ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ได้มีการเพิ่มเติมวิธีการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาควิชาไทย ซึ่งจะเป็นการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2540 นอกเหนือจากวิธีการคัดเลือกเดิม ซึ่งดำเนินการโดยทบวงมหาวิทยาลัย โดยได้ดำเนินการ “โครงการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าตรง คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี” ทั้งนี้เพื่อดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความถนัด และตั้งใจที่จะเข้าศึกษาในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันเพื่อจะมีมาตรฐานและรูปแบบในการคัดเลือกเข้าตรง คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โดยเฉพาะซึ่งเป็นการเตรียมการในอันที่จะสนองนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยที่จะให้มีระบบใหม่ในการสอบคัดเลือกในปี 2542 โดยจะให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2540 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศเรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2540 จัดตั้งภาควิชาในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน

4 ภาควิชา ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประกาศเรื่องดังกล่าวข้างต้นในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 225 ตอนที่ 32 ง. วันที่ 22 เมษายน 2540 รวม 4 ภาควิชา ดังนี้

1. ภาควิชาการเงินและการธนาคาร
2. ภาควิชาการตลาด
3. ภาควิชาการบัญชี
4. ภาควิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

สำหรับอีก 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์การ สาขาวิชาการบริหารอุตสาหกรรมและปฏิบัติการ และสาขาวิชาการบริหารการเงินระหว่างประเทศที่จะขอจัดตั้งเป็นภาควิชา นั้น คณะรัฐมนตรีในการประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2541 ลงมติเห็นชอบหลักการและมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐในปีงบประมาณ 2541 และ 2542 ให้ส่วนราชการระงับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หรือขยายหน่วยงานในกรม หรือภายในหน่วยงานเทียบเท่ากรมขึ้นไป ทั้งนี้ หมายรวมถึงการขอจัดตั้งภาควิชาของคณะพาณิชย์ฯ ด้วย